

Col·lecció Busca-raons, 12
Remeis naturals per a gats i gossos

Edicions Sidillà SL

La Bisbal d'Empordà 17100

info@edicionssidilla.cat

www.edicionssidilla.cat

Títol original: *Soins naturels pour chiens et chats.*

Terre Vivante

© del text: Sylvie Hampikian i Amandine Geers

© de les fotografies: Olivier Degorce

© de la traducció: Anna-Maria Corredor

© Il·lustració de la coberta: Montse Mayol

© d'aquesta edició: Edicions Sidillà

Disseny: J. Pujadó

Correcció: Xavier Cortadellas

Primera edició: gener 2022

Edicions Sidillà és soci protector d'Amics de la Bressola

Aquest llibre s'ha imprès a la Impremta Pagès, d'Anglès

La traducció d'aquest llibre ha rebut una subvenció del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

ISBN: 978-84-124306-2-2

Dipòsit legal: 1449-2021

Tots els drets reservats. Si voleu fotocopiar parcialment aquest llibre, feu-ho legalment contactant amb CEDRO: 932720445 o cedrocat@cedro.org

SYLVIE HAMPIKIAN I AMANDINE GEERS

Remeis naturals per a gats i gossos

Higiene, alimentació i salut

Fotografies d'Olivier Degorce

La Bisbal d'Empordà, 2022

Sumari

- 11 Pròleg
- 14 **Què necessita el vostre animal**
- 15 Un retrat de cada espècie
- 19 El gos
 - 19 • Hàbitat
 - 19 • Sortides, activitats físiques
- 21 El gat
 - 21 • Hàbitat
 - 22 • Sortides, activitats físiques
- 24 Entorn
 - 24 • Vigileu els tòxics
 - 26 • Reduïu la contaminació olfactiva
 - 28 • Apliqueu els olis essencials amb seny
- 29 Netedat
 - 29 • El gos
 - 31 • El gat
- 32 Les sorres absorbents vistes de prop
 - 32 • Com triem les sorres (resultats i reciclatge)?
 - 38 • Com transformem la sorra en compost?
 - 39 • Com netegem la caixa de la sorra?
 - 39 • Com perfumem la caixa de la sorra d'una manera natural?
- 39 • Com dissuadim el gat d'alleugerir-se a qualsevol lloc?

41	L'alimentació
43	L'alimentació del gos
43	☛ Necessitats nutricionals
44	☛ Sobre els àpats
44	☛ Quantitat d'aliments diària
45	☛ Alimentar els cadells
46	☛ Alimentar el gos vell
47	☛ Ració casolana
48	Triar bé els ingredients
55	L'alimentació del gat
55	☛ Necessitats nutricionals
56	☛ Sobre els àpats
57	☛ Quantitat d'aliments diària
58	☛ Alimentar els cadells, les gates prenyades i les que alleten
60	☛ Alimentar el gat vell
61	☛ Ració casolana
61	Escollir bé els ingredients
65	Els suplementes alimentaris
65	☛ Llevat de cervesa desactivat
66	☛ Germen de blat en escames
66	☛ Oli de cànem
67	☛ Oli de fetge de bacallà
68	☛ Silici orgànic
68	☛ Espirulina
69	☛ Cua de cavall
70	☛ Cúrcuma
70	☛ Fenigrec
70	☛ Suc d'àloe
71	☛ Romaní i arç blanc
71	☛ Probiòtics (ferments vius)

- 73 Les dietes no convencionals
- 74 ❁ La dieta vegetariana
- 75 ❁ La dieta BARF

- 77 **El seu benestar, una garantia de la seva salut**
- 78 ❁ No escatimeu els tractaments útils i alhora agradables
- 79 ❁ Sortir airós de la higiene
- 81 ❁ Els acabats
- 84 S'ha d'estar atent als senyals de malaltia
- 84 ❁ L'observació visual general
- 85 ❁ L'examen de prop
- 87 ❁ La caça de les puces
- 90 ❁ La caça de les paparres
- 93 Remedis naturals per al dia a dia
- 93 ❁ Algunes definicions abans de començar
- 95 ❁ Gats i olis essencials: precaució
- 97 ❁ I en el cas del gos?
- 97 Uns quants remedis per al benestar
- 97 ❁ Contra l'angoixa dels desplaçaments
- 98 ❁ Contra el mal del viatger
- 98 ❁ En situacions d'estrès
- 100 ❁ Xoc o traumatisme físic
- 101 ❁ Dolors que tenen a veure amb l'edat
- 101 ❁ Al·lèrgies cutànies (DAPP, èczema)
- 102 El que cal dels tractaments de la pell i del pelatge
- 102 ❁ Argila
- 102 ❁ Gel d'àloe
- 103 ❁ Gel casolà de goma de guar
- 104 ❁ Olis essencials
- 105 ❁ Hidrolats

- 106 ☛ Plantes (infusió, decocció, tintura mare)
- 107 Les armes antiparres i antipuces
- 107 ☛ Olis essencials
- 108 ☛ Oli de nim
- 108 ☛ Hidrolats
- 109 ☛ Vinagre d'espígol
- 109 Els vermífugs naturals
- 109 ☛ Llavors de carbassa
- 111 ☛ Hidrolats
- 111 ☛ Productes veterinaris de fitoteràpia

- 114 **La secció «Fes-ho tu mateix»**
- 115 ☛ Productes d'higiene i de bellesa
- 117 ☛ Desodorant d'argila i plantes per a la sorra absorbent
- 119 ☛ Xampú de quil·laia sense escuma
- 121 ☛ Loció de romaní per embellir el pèl
- 123 ☛ Xampú antipuces i antiparres
- 125 ☛ Vinagreta antipuces
- 127 ☛ Esprai antipuces per a cadells
- 129 ☛ Esprai repel·lent d'olis essencials antipuces i antiparres
- 131 ☛ Gel repel·lent antipuces i antiparres
- 133 ☛ Collar repel·lent casolà
- 136 ☛ Gel hidratant i suavitzant de goma de guar
- 139 ☛ Loció per netejar els ulls
- 141 ☛ Loció per netejar les orelles
- 144 Els aliments casolans
- 150 Receptes per a gossos
- 155 ☛ Paté de fetge
- 155 ☛ Paté econòmic de netegies

156	• Paté econòmic de verdures
157	• Paté per a un gos que es fa vell o que està dèbil
159	• Paté de cuscús
160	• Paté vegetarià ric en proteïnes
161	• Galetes de pollastre o de fetge per a gos
163	• Llet maternitzada per a cadell de gos
165	Receptes per a gats
167	• Fumet de peix
168	• Paté de conill
169	• Paté de peix
169	• Paté en carn en gelea
171	• Paté de verat i mongetes verdes
172	• Paté per a un gat que es fa vell i ha perdut pes
174	Annexos
174	Lèxic
175	Bibliografia
178	Índex
186	Agraïments

Pròleg

Per molt que hagi aconseguit que fer-la evolucionar cap a les pràctiques modernes que coneixem avui, l'home no ha pas inventat la medicina. O, si més no, no té l'exclusiva de la invenció. Perquè els animals també saben tenir cura d'ells mateixos. És ben conegut l'exemple dels senglars, que es reboquen en el fang per apaivagar dolors i irritacions, o el dels ximpanzés, que es desparasiten d'una manera natural menjant les fulles d'uns determinats arbres. També els nostres animals de companyia han sabut conservar en part aquest instint «purgant-se» habitualment amb herba que, en ser ingerida, provoca un vòmit que els alleuja. És per pura casualitat? És poc probable, ja que solen escollir l'agram, que té unes propietats vomitives imparables!

Però sobretot és en la qüestió de la higiene que els nostres companys de quatre potes se'n surten la mar de bé tot sols. El gat dedica una mitjana d'entre dues i quatre hores diàries a empolainar-se. El gos és més expeditiu: es llepa sovint, però cada estona que es llepa només ho fa durant uns minuts. Tanmateix, amb això n'hi ha prou la majoria de les vegades. Però això no és cap impediment perquè de tant en tant col·laboreu en la higiene dels vostres animals domèstics. Els productes naturals permeten tenir-ne cura tot respectant la seva salut. En la

segona part d'aquest llibre, us proposem diverses receptes de productes per a la seva higiene i el seu benestar.

Aquesta obra no és una guia de fitoteràpia veterinària. S'adreça als propietaris d'animals sans que volen cuidar les seves mascotes de la manera més natural possible.

Ben entès que també donarem alguns consells per prevenir les malalties gràcies a l'acció de les plantes. I si, malgrat això, apareix una malaltia, us indicarem uns quants remeis per alleujar el vostre animal, com a complement de les cures que proposi el veterinari.

També proposarem uns quants recursos que poden ser d'una gran ajuda quan el gos o el gat comencen a donar senyals d'envelliment.

Per acabar, aquí trobareu diverses receptes alimentàries «casolanes», dissenyades perquè els vostres fidels companys tinguin a l'abast tot el que necessiten sense haver de dependre necessàriament de la cadena industrial.

Nota: Trobareu la definició de les paraules assenyalades amb un asterisc * al Lèxic que comença a la pàgina 174.

Què necessita el vostre animal

Un retrat de cada espècie

Al gos, el devien domesticar fa uns 20.000 anys. En comparació, el gat passa per ser un neòfit, ja que sembla que només hem de remuntar fins a uns 5.000 anys per trobar-lo domesticat. Això no obstant, malgrat el pes d'aquests mil·lennis de vida quotidiana compartida amb l'home, les nostres mascotes han conservat un deix del seu origen salvatge. Per tant, tornar breument a aquell punt inicial pot servir per entendre algunes de les seves necessitats i dels seus comportaments.

El gos i el gat pertanyen a l'ordre dels carnívors i respectivament, a les famílies dels caníds i dels fèlids. Avui sabem segur que el gos és un llop domesticat. No es tracta d'una espècie diferent del llop (*lupus*), com pensava Linné, sinó d'una subespècie (*Canis lupus ssp. familiaris*). En estat salvatge, el gos és un predador/carronyaire diürn. Viu en contacte amb la terra, en una canilla on la jerarquia es basa en la relació dominant-dominat. El territori té una importància secundària, ja que la canilla se sol desplaçar.

Pel que fa al gat (*Felis silvestris catus*), és un veritable predador nocturn, que s'enfila als arbres. En general, el gat salvatge i el gat feral*¹ són de vida solitària, viuen rarament en colònies (amb una jerarquia poc definida). El territori és primordial per a aquesta espècie més aviat sedentària, com ho demostra el seu instint per marcar-lo, que consisteix a deixar la seva olor amb un rajolí d'orina o refregant-se el pelatge als objectes de l'espai que domina.

Avui, hi ha pocs gossos que visquin en una canilla i encara són menys els gats que es refugien als arbres. La gran majoria han esdevingut els nostres animals de companyia i comparteixen la nostra vida quotidiana. Doncs bé, les condicions d'aquesta vida compartida tenen les seves conseqüències en el seu benestar i en la seva salut. Vegem-ho d'una manera més detallada en les pàgines següents.

1 Les paraules amb un asterisc al costat es troben definides a l'aparat de lèxic que figura al final de l'obra. (Si no s'indica el contrari, les notes a peu de pàgina són dels autors.)